

Biuletyn informacyjny rolnictwa ekologicznego Europy Środkowej i Wschodniej

N R . 2 4

G R U D Z I E Ń 2 0 0 9

Avalon

Wspieranie długotrwałego rozwoju obszarów wiejskich na wrażliwych terenach uprawnych

Tel:
+31 (0)515 331955
Fax:
+31 (0)515 331980

office@avalon.nl
www.avalon.nl

EkoConnect

Międzynarodowe Centrum Rolnictwa Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy.

Phone:
+49 (0) 351-20 66 172
Fax:
+49 (0) 351-20 66 174

info@ekoconnect.org
www.ekoconnect.org

Drodzy czytelnicy,

wydarzenia w europejskim ruchu ekologicznym, które miały miejsce w roku 2009, z pewnością zostaną nam w pamięci – wpłynęły one pozytywnie na dalszy rozwój upraw ekologicznych, były w tej sferze kamieniem milowym. W styczniu weszło w życie nowe rozporządzenie UE o produkcji ekologicznej i oznakowaniu produktów. Rozporządzenie o akwakulturze ekologicznej i o produkcji alg zaczęło obowiązywać w sierpniu. W 2009 roku poczyniono ważne kroki w kierunku stworzenia Europy wolnej od organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO). Najpierw Austria i Węgry zrezygnowały z uprawy roślin GMO, po nich Niemcy i Luksemburg zabroniły uprawy zmodyfikowanej genetycznie kukurydzy. Polska przygotowuje obecnie ustawę, mającą umożliwić rolnikom tworzenie obszarów wolnych od GMO.

Ten pozytywny obraz minionego roku jest zakłócany przez problem cen produktów rolniczych. Po wyjątkowym wzroście cen w połowie 2008 roku, nastąpiła obecnie ich drastyczna obniżka, powodująca zagrożenie opłacalności pracy rolników. Dlatego w obecnym numerze zajmujemy się koniecznością stworzenia warunków, odpowiadających obu stronom konfliktu. Mamy nadzieję, że rok 2010 przyniesie odpowiednie rozwiązania.

EkoConnect e.V. oraz Fundację Avalon życzą Państwu Wesołych Świąt Bożego Narodzenia oraz udanego końca roku 2009.

Do siego roku!

Życzymy Państwu przyjemnej lektury.

Irena Fašalek & Dagmar Diener & Linda Huisman

Spis treści:

1. **Bułgaria: Projekt The New Thracian Gold**
2. **Węgry: Do 2014 roku nie będzie dotacji dla rozpoczynających rolnictwo ekologiczne**
3. **Przeciętne przedsiębiorstwo ekologiczne na Słowacji zajmuje obszar prawie 400 hektarów**
4. **Europejskie badania wykazują wyższą wartość odżywczą ekologicznych artykułów żywnościowych**
5. **Wiadome pochodzenie: od producenta do konsumenta**
6. **Uprawa ekologiczna może pomóc w ochronie klimatu.**
7. **Jak chronić magazyn zbożowy przed grzybami i szkodnikami**
8. **Konferencja Avalon**
9. **Rumuńskie forum ekologiczne przerosło oczekiwania.**
10. **Praktyka w EkoConnect**
11. **Zaproszenie: 5. Organic Marketing Forum w Warszawie - zgłoszenia już możliwe**
12. **Terminy**

1. Bułgaria: Projekt The New Thracian Gold

Rodopy Wschodnie są jednym z niewielu obszarów w Europie, wyróżniających się dużą różnorodnością biologiczną: można tam spotkać jeszcze puszcze i dziewiczą naturę. Mieszkańcy Rodopów słyną do tego z gościnności oraz wysmienitej lokalnej kuchni. Ubóstwo regionu powoduje jednak, że co roku zwiększa się fala emigracji do miast. Konsekwencją tego jest zagrożenie olbrzymiego kompleksu łąk i pastwisk, związanych z tradycyjną hodowlą bydła. Zniknięcie pastwisk oznaczałoby drastyczne zmniejszenie się populacji wielu gatunków roślin i zwierząt. By pomóc w rozwiązaniu problemu ubóstwa oraz zachować różnorodność biologiczną Rodopów fundacje Avalon i Ark powołały do życia projekt o nazwie 'The New Thracian Gold'.

Rodopy Wschodnie są obszarem z wielu powodów bogatym. Wokół niebieskich rzek, wijących się przez słabo zaludniony górzysty krajobraz, widać zarówno delikatne pagórki, jak i strome skały. W piasku rzeczonym wciąż można jeszcze znaleźć złoto. Spotykają się tu umiarkowany klimat środkowoeuropejski i klimat śródziemnomorski, przez co region zamienia się w miejsce różnorodności biologicznej: występuje tu 1400 gatunków roślin, 27 gatunków gadów, 59 różnych gatunków ssaków i 278 gatunków ptaków, w tym niesamowita ilość – 37 – gatunków ptaków drapieżnych.

Lokalne władze, rolnicy i zaangażowani ekolodzy z zagranicy zastanawiają się, jak zmniejszyć stopień ubóstwa mieszkańców Rodopów Wschodnich. „Zielony program” rozwoju regionu ma trzy cele: rekultywację puszczy, rozwój rolnictwa ekologicznego i wspieranie ekologicznej agroturystyki. Sytuację tego regionu można zmienić na lepsze, wykorzystując naturalną różnorodność Rodopów i pobudzając naturalny wzrost.

Vladislav Popov z Uniwersytetu Rolniczego w Plovdiv i manager bułgarskiej filii fundacji Avalon-Stiftung pozytywnie odniósł się do ekologicznego rolnictwa jako propozycji dla mieszkańców rodopskich wsi. Uprawy ekologiczne w naturalny sposób mogą stać się uzupełnieniem ochrony przyrody i agroturystyki. Nie zagrażają one różnorodności biologicznej, zaś ekologiczne produkty spożywcze mogą podnieść dochody rolników i gospodarstw wiejskich. Jako że popyt na produkty ekologiczne wciąż rośnie, rolnicy otrzymają odpowiednie dofinansowania, by móc rozwinąć uprawy i wprowadzić swoje produkty na rynek.

Nico van der Werf z niderlandzkiej grupy fundacji Avalon podkreśla konieczność wzajemnego połączenia w projekcie 'New Thracian Gold' trzech wspomnianych elementów: rekultywacji puszczy, ekologicznego rolnictwa i agroturystyki.

Fundacja Avalon zorganizowała w związku z tym na terenie Bułgarii cykl imprez i spotkań. Częścią programu była wyprawa w Rodopy, którą opisał duński dziennikarz Meindert Brouwer. Relację z podróży zatytułowaną 'They call it the wild farm' znajdują Państwo na stronie www.avalon.nl (Documents).

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

2. Węgry: Do 2014 roku nie będzie dotacji dla rozpoczynających rolnictwo ekologiczne

Więcej wsparcia na krótko poprzez nowy program rozwoju

W latach 1997 i 2004 liczba gospodarstw ekologicznych na Węgrzech wzrosła pięciokrotnie. Po tym nastąpił zwrot i liczba tych gospodarstw nawet się zmniejszyła. Według ekspertów przyczyną tego jest niskie zapotrzebowanie na produkty ekologiczne na rynku krajowym oraz niewystarczające wsparcie ze strony państwa. Co prawda już istnieje nowy program dotacyjny, ale również tutaj rząd wprowadził przeszkody dla rolników.

Podczas gdy w większości państw Unii Europejskiej powierzchnie upraw ekologicznych w ostatnich latach szybko wzrastały na Węgrzech w ostatnich pięciu latach nie było wielu entuzjastów zmian. Po roku 2004 liczba gospodarstw ekologicznych zmniejszyła się nawet o 15 %, a powierzchnie pod uprawy ekologiczne o ok. 8 % do 122.817 ha w 2008 (patrz tabela 1). Jeszcze w latach 1997 i 2004 sytuacja miała się inaczej: liczba gospodarstw ekologicznych wzrosła pięciokrotnie z 281 na 1.453, a powierzchnia uprawna powiększyła się w tym czasie ponad dziesięciokrotnie do 133.009 ha. To stanowi 2,3 % całej powierzchni rolnej na Węgrzech. Według znawców rynku istnieją dwa powody regresji: po pierwsze brakująca struktura zbytu rynku wewnętrznego, po drugie mierne wsparcie dla rolników

ekologicznych w oparciu o wprowadzony w 2004 roku narodowy program rozwoju wsi. Ów program oznaczał de facto stagnację dla rolnictwa ekologicznego: między rokiem 2004 a lipcem 2009 rolnicy nie mogli składać żadnych nowych wniosków o subwencje. Poza tym subwencje na produkcję zintegrowaną były często wyższe niż te na uprawy ekologiczne (patrz tabela 2). To dodatkowo zniechęcało do przechodzenia na takie uprawy.

Choć większość gospodarstw ekologicznych nadal nastawiona jest na eksport, liczba przetwórców wzrosła z 217 w 2003 roku do 436 w roku 2008. To pokazuje, że coraz więcej przedsiębiorców zainteresowanych jest dalszym rozwojem rodzimej branży ekologicznej. Obecnie eksportuje się jednak ponad 80% produktów ekologicznych, w tym głównie produktów nieprzetworzonych, na rynki Europy Zachodniej. Główni odbiorcy to Niemcy, Austria oraz Szwajcaria. W znacznej mierze chodzi tu o eksport zbóż, siewy roślin oleistych, jak również trochę owoców i warzyw. Natomiast produkty przetworzone są z powrotem importowane na Węgry.

Na lata 2009 do 2014 Węgry wprowadziły nowy program rozwoju wsi. Według danych węgierskich jednostek kontrolnych dzięki temu ilość ekologicznie zagospodarowanych powierzchni powiększyła się znów w tym roku. Z drugiej strony rząd wprowadził dla rolników niezrozumiałe przeszkody. Rolnicy byli zobowiązani już do czerwca 2009 roku złożyć wnioski o subwencje na następne 5 lat. Od tej chwili aż do końca programu 31 sierpnia 2014 roku składanie wniosków nie jest już możliwe. W związku z powyższym dla rolników, którzy w ciągu następnych pięciu lat zdecydują się na zmianę, nie ma szans dotrzeć do państwowych dotacji na rolnictwo ekologiczne.

Tabela 1: Rozwój powierzchni upraw ekologicznych oraz gospodarstw ekologicznych na Węgrzech

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009*
Powierzchnia (ha)	116.535	133.009	128.575	122.765	122.270	122.817	138.800
Zakłady	1.256	1.453	1.386	1.294	1.259	1.233	1.391

Źródła: : Biokontroll Hungária, Hungária Öko Garancia Kft, *Oszacowane przez EkoConnect e. V.

Tabela 2: Dotacje na rolnictwo ekologiczne na Węgrzech

	Dotacje 2004 – 2009 (EUR/ha)			Dotacje 2009 – 2014 (EUR/ha)		
	Produkcja zintegrowana	Zakłady w procesie zmiany	Zakłady certyfikowane	Produkcja zintegrowana	Zakłady w procesie zmiany	Zakłady certyfikowane
Pola uprawne	224	192	145	155	212	153
Warzywa	113	349	220	171	359	203
Uprawa wieloletnia	420	435	322	341-625	757-900	365-631

Źródło: Węgierskie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich (FVM) 2009

Autorzy: Irena Fašalek, EkoConnect e. V. & Stefan Simon, dziennikarz rolnu

Tłumaczenie: Lucyna Konarska

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

3. Przeciętne gospodarstwo ekologiczne na Słowacji zajmuje obszar prawie 400 hektarów

Gospodarstwa ekologiczne na Słowacji są dużo większe niż te w innych państwach Unii Europejskiej. 7.02% wszystkich gospodarstw rolnych produkuje według standardów ekologicznych, ich średnia wielkość zajmowała w roku 2008 powierzchnię 391 hektarów. Głównym produktem ekologicznym produkowanym na Słowacji jest zboże, zazwyczaj na miejscu zużywane jako pasza dla zwierząt.

Pod koniec roku 2008 Centralny Instytut Kontroli i Testów Gospodarki Rolnej (CCTIA) zarejestrował gospodarstwa ekologiczne o łącznej powierzchni 136.668 hektarów. Średnia wielkość gospodarstwa ekologicznego wynosiła w 2001 roku 746 hektarów, do 2008 roku zmalała ona do 391 hektarów. Ten spadek spowodowany jest rosnącą liczbą gospodarstw rodzinnych, produkujących według standardów ekologicznych. Pomimo to największe gospodarstwo obejmuje powierzchnię 3034 ha (2199 ha powierzchni uprawnej). Ośmiu producentów zajmuje obszary większe niż 1500 ha.

Ekologicznie uprawiana powierzchnia to 70% terenów zielonych, około 30 % powierzchni rolnej, poniżej 1 % uprawy owoców i tylko 0,1% wina. Gospodarstwa ekologiczne rozmieszczone są na całej Słowacji, jednak większe gospodarstwa znajdują się we wschodniej części kraju.

Głównym produktem słowackiej gospodarki ekologicznej jest zboże. Produkcja owoców, ze względu na wysokie koszty, nie rozwinęła się znacząco. Jabłka, śliwki czy wiśnie są przetwarzane głównie na owoce suszone. Owoce dziko rosnące są zazwyczaj eksportowane. Ponad 75% produktów ekologicznych jest wykorzystywanych na miejscu jako pasza dla zwierząt, gdyż 68% gospodarstw ekologicznych zajmuje się również produkcją mięsa. Pozostałe wyroby sprzedawane są na Słowacji lub eksportowane do krajów Unii lub do Szwajcarii.

Prawie 60% produkcji ekologicznej jest sprzedawane jako produkty tradycyjne - na przykład mięso ekologiczne określane jest na rynku słowackim jako mięso tradycyjne. Ekologiczne mleko zazwyczaj dostarczane jest do tradycyjnych mleczarni na Słowacji lub do dwóch mleczarni ekologicznych w Czechach. Dwa lata temu powstała pierwsza ekologiczna mleczarnia na Słowacji. Produkty takie jak ekologiczne mleko, jogurty czy nabiał są dla konsumentów dostępne w supermarketach. Niewystarczająco rozwinięty jest przemysł mięsny, głównym problemem jest brak mniejszych rzeźni oferujących mięso ekologiczne.

Produkcja i przetwórstwo ekologiczne na Słowacji wykazują tendencję rosnącą, jednak jest to bardzo powolny wzrost. Rynek produktów ekologicznych nie rozwija się adekwatnie do rosnącej powierzchni upraw rolnych. Lokalne produkty ekologiczne są zazwyczaj sprzedawane w małych sklepach ze zdrową żywnością. Mniejsi przedsiębiorcy nie rozprowadzają produktów do większych sieci supermarketów. Więksi producenci żywności ekologicznej dystrybuują swoje produkty jak np. herbaty ziołowe, mąkę, makrony, tofu, mleko czy nabiał zarówno do lokalnych, wyspecjalizowanych sklepów, jak i sieci supermarketów oraz za granicę. Wino ekologiczne największego producenta na Słowacji rozprowadzane jest do wybranych sklepów na terenie całego kraju. Produkcja ekologicznych lodów, precli czy szparagów jest całkowicie eksportowana, głównie do Niemiec, Austrii lub Holandii.

Źródło: Juliana Schlosserová, Centralny Instytut Kontroli i Testów gospodarki rolnej na Słowacji

Tłumaczenie: Karolina Wesółowska Saro

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

4. Europejskie badania wykazują wyższą wartość odżywczą ekologicznych artykułów żywnościowych

W skutek zastosowania innych metod produkcji i braku chemikaliów rolniczych, produkty ekologiczne pozytywnie oddziałują na ludzkie zdrowie. Szczególnie zawartość wielokrotnie nienasyconych kwasów tłuszczowych, witamin, karotenoidów i antyoksydantów w biopokarmach jest wyższa.

Dotychczasowo największy projekt do spraw ekologicznego rolnictwa, finansowany przez Unię Europejską, zapewnia: Żywność ekologiczna może mieć pozytywny wpływ na ludzkie zdrowie. Zgodnie z oczekiwaniami konsumentów jest ona bezpieczna i wysokiej jakości. Dwa główne wyniki badań orzekły: Żywność ekologiczna w porównaniu z tą wyprodukowaną w sposób konwencjonalny zawiera więcej żywieniowo- fizjologicznie pożądaných substancji składowych, takich jak przeciwutleniacze i witaminy. Natomiast zawartość niepożądanych składników takich jak mykotoksyny, pozostałości pestycydów oraz gliko- alkaloidy, w owocach i roślinach była niższa. Jest to skutkiem przede wszystkim stosowania ekologicznych metod zarządzania żywnością gleby. Wzmacniają one siły obronne roślin i podwyższają zawartość cennych składników. Dodatkowo zrezygnowanie z chemiczno- syntetycznych nawozów mineralnych i pestycydów polepsza strukturę substancji składowych w plonach.

Ponad 30 europejskich partnerów pracowało przez 5 lat nad zintegrowanym projektem „Polepszenie jakości, bezpieczeństwa oraz redukcja kosztów w europejskim, ekologicznym i Low- Input łańcuchu dostawczym” (QLIF).

Naukowcy skierowali swoją uwagę na jakość i bezpieczeństwo żywności ekologicznej oraz Low- Input, w związku z efektywnością kosztów i zdrowszym środowiskiem. Wyniki ich eksperymentów wykazały wyraźnie wyższą jakość plonów rolnych i produktów zwierzęcych pochodzących z gospodarstw ekologicznych w porównaniu z tymi z tzw. gospodarstw konwencjonalnych. Jak podsumował akademicki koordynator QLIF dr Urs Niggli (Instytut Badań ds. Biorolnictwa/ FiBL), ekologiczne artykuły spożywcze, takie jak kapusta, sałata, pomidory czy ziemniaki, zawierają więcej wtórnych metabolitów roślin. W ekologicznym mleku zawartość składników podwyższających wartość odżywczą była dużo wyższa, zwłaszcza w lecie. Zawartość wielokrotnie nienasyconych kwasów tłuszczowych, takich jak CLA i Omega- 3 była wyższa nawet do 60%, a zawartość witamin, karotenoidów i antyoksydantów od 30% do nawet 70 %. Oparty na karmieniu suchą paszą rygor żywienia, przy niewielkim udziale kiszonki kukurydzianej, był decydującym czynnikiem dla poziomu jakości. W tym przypadku systemy Low-Input, takie jak wychów na wybiegu, uzyskują identyczną jakość jak rolnictwo ekologiczne, przy czym też najczęściej jakość ta dorównuje rolnictwu konwencjonalnemu.

Wyższa zawartość wielokrotnie nienasyconych kwasów tłuszczowych jest korzystna dla ludzkiego zdrowia. Wtórne metabolity roślin, jak np. antyoksydanty pomagają zredukować ryzyko wystąpienia chorób serca i układu krążenia oraz raka.

Badania QLIF opierają się na wielozakresowych analizach eksperymentów naukowych, danych socjo-ekonomicznych i kompleksowych produkcji modeli. Głównym punktem badań są obecne wyzwania i przyszłe drogi do podwyższenia jakości żywności ekologicznej pochodzenia roślinnego i zwierzęcego. Dwa spośród przeprowadzonych badań zajmowały się karmieniem zwierząt celem udoskonalenia mleka i zawartości białka w mleku jak również zawartości tłuszczu śródmięśniowego (który wpływa na jakość sensoryczną mięsa wieprzowego). Naukowcy rozwinęli poza tym protokoły HCCP (Hazard Analysis and Critical Control Points). Powinny one pomóc producentom zagwarantować wysokie standardy jakości zwłaszcza produktów ekologicznych oraz bezpieczeństwo artykułów żywnościowych, np. przy stosowaniu i produkcji nawozów. Nowym wyzwaniem jest zaspokojenie rosnącego popytu na produkty ekologiczne poddane wyższej obróbce, zachowując przy tym ich autentyczność i naturalność. Projekt QLIF zaproponował do tego przyjęcie standardów produkcji w praktyce.

Rezultaty badań QLIF obalają wyniki opublikowanych niedawno badań brytyjskiej FSA(Food Standard Agency). Kontrowersyjne badania nie znalazły żadnych różnic w wartościach odżywczych żywności produkowanej ekologicznie i konwencjonalnie. Podczas przedstawiania wyników QLIF w Berlinie, sekretarz generalny Niemieckiego Koła Ochrony Przyrody e. V. (DNR) Helmut Röscheisen, mocno skrytykował badania FSA. Ubolewał on nad całkowym pominięciem tych wyników badań, które wykazują wyższą zawartość wtórnych metabolitów roślin w ekologicznych owocach. Problematiczne pozostałości np. metali ciężkich lub pestycydów, również nie zostały wystarczająco uwzględnione, chociaż zdaniem DNR, ich negatywny wpływ na zdrowie małych dzieci jest dobrze znany.

Dalsze informacje znajdziecie Państwo na internetowej stronie QLIF: [www.qlif.org](http://www qlif.org). Strona ta skieruje Państwa również do ogólnie dostępnej bazy danych Organic Eprints. Znajduje się tam ponad 100 publikacji QLIF do Państwa dyspozycji.

Autorzy: Bianca Borowski & Stefan Simon, dziennikarz rolny

Tłumaczenie: Aleksandra Hirsch

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

5. Wiadome pochodzenie: od producenta do konsumenta

Grupa niemieckich rolników zaczyna budować nową markę. Grupa ta sprzedaje hurtownikom i sklepom ekologicznym suszone produkty własnego wyrobu. Udany i warty naśladowania pomysł.

Rolnicy ekologiczni sprzedają swoje świeże produkty, takie jak ziemniaki, warzywa, owoce, jajka czy mięso, najczęściej lokalnym sklepom z produktami z upraw ekologicznych. Chociaż rolnicy produkują

surowce, np. zboże czy mięso, w większości przypadków oferowane, dostępne na rynku przetworzone suszone towary nie pochodzą bezpośrednio z gospodarstw rolnych.

Latem 2008 dwie chłopskie wspólnoty producentów: „Kornbauern” i „Kornkreis” wkroczyły na nową drogę. 70 rolników z Baden-Württemberg, Saarland i Rheinland Pfalz w południowo-zachodnich Niemczech produkuje wspólnie suszone produkty, takie jak płatki owsiane, makaron z pszenicy płaskurki (*Triticum diccicum*), gorczyca oraz wędlinę w konserwach.

Ideą związaną z tymi produktami jest oferowanie naturalnych artykułów żywnościowych „z twarzą”. Na każdym opakowaniu widnieje podobizna rolnika, którego surowce zostały wykorzystane w celu wyprodukowania produktu. Konsumenci zyskują dzięki temu informacje odnośnie człowieka, który wyprodukował ich pożywienie. Asortyment zawiera dotychczasowo 30 suszonych produktów i dalej rośnie: jako następne na rynku pojawiają się ekologiczny olej i marmolada. Wszystkie produkty mają minimum 8- miesięczne termin przydatności do spożycia.

Plony przerabiane są w pobliżu, np. ziarna gorczycy z gospodarstwa Markusa Comtesse w Wadgassen są mielone w młynie „Mettlacher Abtei Senfmühle” 30 km nieopodal.

Thorsten Neubauer, prezes grupy „Kornbauern” dostrzega duży potencjał w rozwoju produktów, ponieważ rolnicy ekologiczni są bardzo kreatywni. Jak mówi Neubauer „Dzięki współpracy wzrasta ilość dostaw, którą zainteresowani są wszyscy uczestnicy.”

Obie grupy producentów sprzedają swoje produkty przede wszystkim ekologicznym hurtownikom południowo-wschodnich Niemiec oraz bezpośrednio do sklepów z produktami z upraw ekologicznych w całym Niemczech. „Kornkreis” jest odpowiedzialny za obsługę klientów na południu i na wschodzie kraju, a „Kornbauer” na północy i na zachodzie. Pracownicy terenowi odwiedzają sklepy żeby zaprezentować produkty. „Właściciele sklepów ekologicznych uwielbiają nasze produkty. Szczególnie atrakcyjny jest dla nich pomysł umieszczenia zdjęć producentów na opakowaniach”, mówi Eva- Maria Esslinger z „Kornkreis” i dodaje: „Niektórzy właściciele sklepów czekali właśnie na nasze produkty.”

Obecnie obie wspólnoty wytwórców szukają nowych sklepów ekologicznych, by zapewnić sobie nowe rynki zbytu. W międzyczasie poszerzają swój asortyment.

Dalsze informacje na stronach: www.kornbauern.de, www.kornkreis.name

Autor: Stefan Simon, dziennikarz rolny

Tłumaczenie: Aleksandra Hirsch

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

6. Uprawa ekologiczna może pomóc w ochronie klimatu

Badania naukowe dowodzą, że rolnictwo ekologiczne w mniejszym stopniu naraża środowisko naturalne niż rolnictwo konwencjonalne. Główną zaletą jest całkowicie inne zarządzanie żyznością gleby: rzadsze stosowanie środków wspomagających uprawę, duża część powierzchni zielonych i ziemiopłody zwiększające żyzność gleby i ilość próchnicy, jak również wspomagające wiązanie CO₂.

Na konferencji klimatycznej w Kopenhadze doszło do kontrowersyjnych dyskusji na temat założeń, strategii i środków mających na celu spowolnienie ocieplania się klimatu. Rolnictwo należy tu do głównych tematów, jest ono bowiem zarówno winowajcą jak i ofiarą. Z jednej strony produkuje znaczne ilości gazów cieplarnianych, z drugiej narażone jest na zmiany ilości i długości opadów bądź na ewentualne szerzenie się chorób i szkodników.

Dlatego bardzo ważne jest przestawienie się na rolnictwo przyjazne klimatowi i odporne na czynniki zewnętrzne. Czy rolnictwo ekologiczne może przynieść rozwiązanie tego problemu i przyczynić się do redukcji wydzielania gazów cieplarnianych? Owszem, z wielu przeprowadzonych badań wynika, że poza szeregiem pozytywnych czynników rolnictwo ekologiczne, jest bardziej efektywne i lepsze dla klimatu niż rolnictwo konwencjonalne. Ważną zaletą jest całkowicie odmienne zarządzanie żyznością gleby: niestosowanie nawozów syntetycznych i pestycydów, duża oszczędność energii i zmniejszona emisja gazów cieplarnianych, takich jak dwutlenek węgla i jeszcze bardziej niszczycielski podtlenek azotu powstający podczas produkcji i stosowania CO₂. Ponadto rolnicy ekologiczni przyczyniają się do zmniejszenia koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze dzięki pochłanianiu dwutlenku węgla.

Jest to powolny proces, w czasie którego duże połacie zielone (przeznaczone na paszę świeżą lub pastwiska) jak również duże powierzchnie uprawne roślin bobowatych przyczyniają się do podniesienia zawartości próchnicy w glebie i przez to wpływają na podniesienie jej żyzności. Ponadto w rolnictwie ekologicznym w znacznie mniejszym stopniu uprawia się rośliny niszczące próchnicę takie jak kukurydza. Odwrotna sytuacja ma miejsce w gospodarstwach konwencjonalnych, gdzie gleba jest źródłem wydzielania się dwutlenku węgla, czego przyczyną jest uprawa roślin niszczących próchnicę, płodostan i intensywne eksploatowanie ziemi.

Stosowanie przede wszystkim pasz świeżych i roślin pastewnych własnej produkcji bądź przynajmniej roślin z okolicznych gospodarstw przyczynia się do ochrony klimatu w inny sposób: minimalizuje to emisję gazów powstających podczas transportu. Przeciwnieństwem są działania rolników konwencjonalnych, którzy importują ogromne ilości pasz treściwych (w Niemczech dokładnie 1/3) z zagranicy. Jeszcze gorsze jest to, że w celu zyskania nowych obszarów pod uprawę soi, na którą popyt ciągle rośnie, każdego roku niszczy się duże części cennego lasu deszczowego. Biorąc pod uwagę jego bezcenną wartość – nie tylko, ale przede wszystkim wpływ na klimat na świecie – skutki tych działań są nieprzewidywalne.

Hodowla zwierząt odpowiedzialna jest łącznie za ponad 2/3 emisji gazów cieplarnianych. Jest to związane przede wszystkim z niszczycielskimi sposobami produkcji paszy. Ekologiczna hodowla zwierząt charakteryzuje się pod tym względem niższą emisją. Ponadto w gospodarstwach ekologicznych na hektar przypada mniej zwierząt, co redukuje bezpośrednio wydzielanie metanu do atmosfery. Gaz ten powstaje w procesie trawienia u przeżuwaczy i jest 23 razy bardziej szkodliwy dla klimatu niż CO₂. Poza tym krowy z gospodarstw ekologicznych żyją dłużej i produkują więcej mleka, co oznacza, że potrzeba ich mniej (w fazie wychowu nie dają one mleka). To przyczynia się do poprawy bilansu klimatycznego mleka z gospodarstw ekologicznych nawet po przeliczeniu na litr.

Ogólnie znanym zarzutem jest twierdzenie, że zalety gospodarstw ekologicznych tracą swoją wartość po przeliczeniu emisji na kilogram lub litr wytworzonych produktów, zamiast na jednostkę powierzchni. Badania nad wydzielaniem dwutlenku węgla pokazują, że wprawdzie różnice są mniejsze, jednak bioprodukty wypadają w nich lepiej.

Największym wyzwaniem dla rolnictwa ekologicznego są zmiany klimatu. Chociaż jest to już bardziej przyjazny klimatowi sposób wytwarzania żywności, możliwe i konieczne jest jeszcze dokonanie wielu ulepszeń. Kwestie związane z długotrwałymi i przyjaznymi dla zwierząt sposobami podniesienia wydajności, jest centralnym tematem w dążeniu do zwiększenia potencjału rolnictwa ekologicznego i ochrony klimatu. Punktem wyjścia jest tu hodowla i polepszenie stanu zdrowia, jak również powiększenie różnorodności roślin i zwierząt. Aby móc wspierać rolników w tym procesie, potrzebne są kolejne badania. Nowe sposoby uprawy mogą doprowadzić do stosowania płytkiej orki lub zrezygnowania z niej całkowicie. Zarządzanie żyznością gleby może przyczynić się do mniejszej emisji gazów do atmosfery. Zarówno rolnicy ekologiczni, jak również konwencjonalni powinni zaprzestać osuszania terenów bagnistych, które są ważnym źródłem wydzielania gazów cieplarnianych.

Autorzy: Bianca Borowski & Stefan Simon, dziennikarze rolni

Tłumaczenie: Andrzej Łobodziński, www.lobodzinski.tk

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

7. Jak chronić magazyn zbożowy przed grzybami i szkodnikami

Właściwe składowanie zboża jest jednym z warunków zapewnienia jego wysokiej jakości. Suszenie, oczyszczanie, schładzanie i wietrzenie to najważniejsze czynniki, które decydują o jego jakości.

W ciepłych latach wielu rolników ma problemy z wołkami zbożowymi (*Sitophilus granaries*). Ich ilość wzrosła lawinowo w magazynach zbożowych całej Europy zwłaszcza w kwietniu 2009, ponieważ wysokie temperatury sprzyjają rozmnażaniu się wołka.

Także w rolnictwie ekologicznym istnieje wystarczająco wiele możliwości, aby zwalczać wołka zbożowego. Po pierwsze zboże musi być czyste, a przechowywanie musi odbywać się w odpowiednio niskiej temperaturze. Ponadto rolnicy biologiczni powinni stosować w magazynie pułapki i profilaktycznie wypuszczać pożyteczne owady takie jak *Lariophagus distinguendus* (rodzina: Bleskotki). Ten

endopasożyt jest naturalnym wrogiem wołka zbożowego i pozwala kontrolować jego populację. Aby zapewnić profilaktyczną ochronę spichrza potrzeba 40 błonkówek (10,25 Euro) na ok. 100 m² lub 15 ton zboża. Z pomocą *Habrobracon hebetor* (rodzina: Męczelkowate) (25 owadów na ok. 15 m² to koszt 3,90 Euro) można zwalczać w magazynach zbożowych młkika mącznego, zwanego także molem zbożowym.

W przypadku inwazji wołków zbożowych spichlerz musi być całkowicie opróżniony, a zboże umieszczone w specjalnym urządzeniu, które oczyszcza ziarno, zabijając szkodniki wysokim ciśnieniem. Pusty spichrz należy oczyścić za pomocą środka 'Silico Sec', specjalnego proszku mineralnego pochodzenia naturalnego, służącego do niszczenia szkodników. Potrzeba około 20 mg tego produktu (8 Euro za kilogram) na metr kwadratowy. Lecznico 'Silico Sec' można stosować bezpośrednio na zboże (2 kg na tonę), jednakże potem jego sprzedaż zboża jako surowiec piekarski nie będzie już możliwa. Dozwolone jest tylko jego skarmianie! Zarówno metoda wysokociśnieniowa, jak też środek 'Silico Sec' zgodnie z rozporządzeniem Rady EWG w sprawie produkcji ekologicznej dopuszczone do stosowania w rolnictwie ekologicznym. Z uwagi na różną interpretację tego rozporządzenia w poszczególnych państwach członkowskich, należałoby przed zastosowaniem środka zapytać o to w instytucji kontrolnej.

Gdy mowa już o jakości zboża, eksperci z różnych organizacji oraz kupcy z młynów ekologicznych mówią jednym głosem: aby osiągnąć dobrą jakość zboża do wypieku, szczególnie ważne są zabiegi po żniwach. Prawdziwe problemy pojawiają się wówczas, gdy zboże będzie źle składowane. Ernst Weidenhöfer, kupiec odpowiedzialny za zakup surowca do młyna w Bohlsen (Bohlsener Mühle) mówi: "Obserwuję większe braki, jeśli chodzi o jakość sposobu przechowywania zboża niż w samym sposobie uprawy. To tutaj naprawdę konieczna jest poprawa."

Dla rolników oznacza to, że nie tylko uprawa roślin ma znaczenie, lecz przede wszystkim tzw. „kolejny krok”. Dlatego powinniście Państwo uwzględnić następujące podpowiedzi ekspertów:

- **należy młócić suche zboże i zbiór dobrze wietrzyć:**
najlepiej jest młócić zboże przy wilgotności końcowej 14 procent (owies i orkisz przy 13 procentach). Jeśli nie jest to możliwe, trzeba je wysuszyć potem. Należy zwrócić uwagę, że gdy młócimy przy 16 procentach wilgotności końcowej, prawie niemożliwe już będzie osiągnięcie 14 procent poprzez suszenie w magazynie! Do tego potrzebna jest już profesjonalna suszarnia.

Jeśli ziarno jest zbyt wilgotne, w magazynie będą się rozwijać mykotoksyny. Szczególnie wysokie ryzyko występuje przy płaskim składowaniu., ponieważ nie ma możliwości wietrzenia. O ile nie możecie Państwo sami suszyć zebranego ziarna, należy je odwieźć do profesjonalnej suszarni. Zakażeniem mykotoksynami ryzykuje się także przy 15% wilgotności końcowej.
- **należy zbierać czyste zboże i je nawietrzać:**
Czystość przy młóceniu pomaga w dużym stopniu przy nawietrzaniu ziarna w późniejszym czasie. Ponadto trzeba oczyścić ziarno z drobnych cząstek i z nasion chwastów. Dopiero wtedy jest ono przygotowane do przewietrzania. Jeśli między ziarnami jest zbyt wiele drobnego materiału, powietrze nie może przedostawać się pomiędzy ziarnami, ponieważ drobne pory są zatkane.
- **należy schłodzić magazyn zbożowy:**
Wołek zbożowy lubi ciepło i wysoką wilgotność powietrza. Poniżej 7°C wołek, jak i inne szkodniki, zapadają w sen zimowy. Wykorzystajcie Państwo wiedzę o tym i schładzajcie ziarno, ponieważ w spichrzu zawsze znajdzie się kilka owadów. Pozostaną one jednak nieszkodliwe, jeśli będzie zimno. Wskazówka fachowca: wykorzystujcie Państwo chłodne zimowe powietrze do wietrzenia spichrza!
- **trzeba szybko wywieźć zboże z magazynu:**
Jeśli nie możecie Państwo zrealizować w 100 procentach wyżej wymienionych punktów, powinniście najpóźniej do października przenieść ziarno z własnego magazynu do profesjonalnego spichrza. Szanse, by w następnym roku osiągnąć lepszą jakość produktu będą o wiele większe niż przy składowaniu półprofesjonalnym.

Jeśli chcecie Państwo, aby handlowcy kupowali wasze zboże bez reklamacji, upewnijcie się, że jest ono czyste. Należy zwrócić uwagę na to, by w magazynie nie było mykotoksyn ani wołków zbożowych. Spichrz powinien być także miejscem niedostępnym dla kotów!

Dalsze informacje na ten temat uzyskacie Państwo pod adresem:

Bundesverband Naturkost Naturwaren Herstellung und Handel e.V.
(Związkowe Zrzeszenie Produkcji Żywności i Produktów Ekologicznych, związek zarejestrowany)
http://www.n-bnn.de/html/img/pool/Leitfaden_Sch_dlingsbek_mpfung.pdf

Silico Sec bei BIOFA AG, Rudolf-Diesel-Str. 2, D-72525 Münsingen, tel.: +49 (0) 7381 / 93 54 14, e-mail: contact@biofa-profi.de

Zamawianie błonkówek *Lariophagus distinguendus* lub *Habrobracon hebetor* możliwe jest także poprzez stronę www.biologische-beratung.de

Autor: Stefan Simon, dziennikarz rolny

Tłumaczenie: Arkadiusz Cencora

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

8. Konferencja Avalon

We wrześniu i październiku Avalon zorganizował kilka imprezy w Bułgarii. Głównym ich celem było umożliwienie rozbudowy sieci kontaktów oraz wymiana wiedzy i doświadczenia z zakresu rolnictwa ekologicznego. Impreza rozpoczęła się spotkaniem w ramach sieci Avalon. Następnie odbyła się międzynarodowa konferencja na temat zmiany klimatu. Udział wzięło w niej – podobnie jak w odbywającej się następnie konferencji dotyczącej zróżnicowania biologicznego – 120 uczestników z Europy Środkowej i Wschodniej, Bałkanów, Kaukazu oraz Centralnej Azji. Niewielka grupa uczestniczyła także w wycieczce do Rhodopen (zob. także artykuł w aktualnym numerze pod tytułem „Projekt The New Thracian Gold”).

Referenci z całego świata prezentowali nowe odkrycia na ważne tematy z zakresu ekologicznego rolnictwa. Profesor Rattan Lal z USA mówił na temat magazynowania związków węgla w ziemi, a dr Mark Redman z Wielkiej Brytanii na temat bioróżnorodności w krajach przechodzących transformację. Dyrektorzy Avalonu Martien Lankester i Nico van der Werf byli zadowoleni ze znacznego zainteresowania konferencji. Zostały nawiązane nowe kontakty, a członkowie sieci Avalonu byli w stanie pogłębić posiadane już kontakty oraz swoje know-how.

Wszystkie prezentacje, a także informacje na temat programu znajdziecie Państwo na stronie internetowej konferencji.: www.avalon-conference.org

Tłumaczenie Dominik Pick

Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

9. Rumuńskie forum ekologiczne przerosło oczekiwania.

Dobra atmosfera pomiędzy uczestnikami forum na temat handlu produktami ekologicznymi w Bukareszcie.

„Wiele nowych pomysłów i kontaktów“ oraz „Powinniśmy to wydarzenie w przyszłym roku powtórzyć“ to najważniejsze oceny uczestników rumuńskiego forum ekologicznego. Forum jest międzynarodową konferencją na temat handlu na rynku ekologicznym, która odbyła się 22 i 23 października 2009 w Bukareszcie na targach „Romexpo”. W konferencji, która dotyczyła szczególnie rozwoju ekologicznego rynku wewnętrznego oraz szans eksportowych Rumunii, wzięło udział ponad 160 uczestników, w tym rolnicy, przetwórcy, handlowcy, a także przedstawiciele innych organizacji i instytucji.

„Liczba uczestników przekroczyła nasze oczekiwania“ – stwierdził Bernhard Jansen, z zarządu EkoConnect – Międzynarodowego Centrum Rolnictwa Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy, jednej z czterech instytucji, która zorganizowała forum. Dodał on także: „Ponadto nastawienie ekologicznych biznesmenów było wspaniałe, a nowe przedsięwzięcia zainteresowały się rynkiem ekologicznych”.

Ze znacznym zainteresowaniem przyjęte zostały prezentacje na temat perspektyw ekologicznego handlu detalicznego w Europie Zachodniej, rozwoju rumuńskiego rynku ekologicznego, a także strategii eksportowych ekologicznych środków spożywczych. Kolejnym ważnym wydarzeniem było wystąpienie

kanadyjskiego farmera i laureata tzw. Alternatywnej Nagrody Nobla Percy Schmeisera, który zaprezentował zle doświadczenia kanadyjskich farmerów z genetycznie zmodyfikowanymi roślinami.

Rumuńskie Forum Ekologiczne zostało zorganizowane przez czterech partnerów: Rumuński Związek Ekologiczna Rumunia, Rumuńskie Ministerstwo Gospodarki, znajdujące się w Genewie Międzynarodowe Centrum Handlu (International Trade Center, ITC) i EkoConnect, organizatora popularnego corocznego „Organic Marketing Forum” w Warszawie. Organizatorzy uzyskali wsparcie między innymi rumuńskiego Ministerstwa Rolnictwa, Lasów i Rozwoju Terenów Wiejskich, a także holenderskiej Fundacji Avalon.

Dalsze informacje i zdjęcia na: www.organicforum.ro

Tłumaczył Dominik Pick
Korekta: Monika Świgoń

* * * * *

10. Praktyka w EkoConnect.

EkoConnect – Międzynarodowe Centrum Rolnictwa Ekologicznego Środkowej i Wschodniej Europy oferuje możliwość odbycia praktyki dla studentów oraz absolwentów ze znajomością tematyki rolnictwa ekologicznego. Preferowani są studenci rolnictwa lub kierunków pokrewnych.

Praktykanci mają okazję do pracy przy organizacji międzynarodowego spotkania branży ekologicznej - Organic Marketing Forum 2010 oraz przy innych projektach realizowanych przez EkoConnect w Europie Środkowej i Wschodniej. Praktyka stwarza możliwość zdobycia doświadczeń w zarządzaniu projektami oraz wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego.

Zainteresowani powinni posiadać bardzo dobrą znajomość języka polskiego w mowie i piśmie oraz dobrą języka angielskiego lub niemieckiego. Kandydaci powinni wykazywać się również umiejętnościami pracy w zespole i gotowością do pracy w dynamicznie rozwijającej się organizacji. Praktyka jest płatna i może trwać od 3 do 12 miesięcy.

W celu uzyskania dalszych informacji proszę kontaktować się z Dagmar Diener:

Telefon: 0049-351-206 61 72, e-mail: dagmar.diener@ekoconnect.org; www.ekoconnect.org

Zgłoszenia prosimy wysłać drogą elektroniczną lub na adres: EkoConnect e. V., Arndtstr. 11, 01099 Dresden, Niemcy.

* * * * *

11. Zaproszenie: 5. Organic Marketing Forum w Warszawie - zgłoszenia już możliwe

5. Międzynarodowe Spotkanie Branżowe w Zakresie Przetwórstwa i Sprzedaży Produktów Ekologicznych i Surowców Naturalnych

6 - 7 Maj 2010
Warszawa

Kontakty

z przedsiębiorcami
i organizacjami ekologicznymi
z ponad 30 krajów

Konferencja

dotycząca rynku, prowadzona przez
krajowych i międzynarodowych
ekspertów

Wystawa

produktów ekologicznych

Wycieczka

do przedsiębiorstw ekologicznych w Warszawie

Organizator: EkoConnect e.V.

Tel: +49 (0) 351 456 80 39

E-mail: monika.swigon@ekoconnect.org

www.ekoconnect.org

www.organic-marketing-forum.org

11 . Terminy

Data	Imprezy	Miejsce	Branża	Link/Kontakt
15.01.- 24.01.2010	Międzynarodowy Zielony Tydzień Berlin	Berlin, Niemcy	Światowe targi żywności, rolnictwa i ogrodnictwa.	www.gruenewoche.de
03.02.- 05.02.2010	Fruit Logistica	Berlin, Niemcy	Światowe targi handlu świeżymi owocami.	www.fruitlogistica.de
08.02.- 12.02.2010	Nutra Bioorganic	Moskwa, Rosja	Pierwsze rosyjskie targi specjalistyczne eko- żywności.	www.bioorganic.ru
17.02.- 20.02.2010	BioFach	Norymberga, Niemcy	Światowe targi produktów ekologicznych	www.biofach.de
22.02.- 24.02.2010	The Ecofruit Conference	Stuttgart- Hohenheim, Niemcy	14. Międzynarodowa konferencja sadownictwa ekologicznego.	www.ecofruit.net
09.04.- 11.04.2010	Biostyl	Praga, Czechy	Międzynarodowe targi dystrybucji zdrowej żywności, ekologii i zdrowego stylu życia.	www.biostyl.cz
06.05 - 07.05.2010	5. Organic Marketing Forum	Warszawa, Polska	Spotkanie europejskiej branży żywności i produktów ekologicznych oraz surowców naturalnych.	www.organic-marketing- forum.org
18.05.- 20.05.2010	Food Ingredients Mittel und Osteuropa	Warszawa, Polska	Profesjonalne targi składników używanych do produkcji żywności.	www.fi-events.com
26.05.- 28.05.2010	Health Life	Moskwa, Rosja	Spotkanie dla producentów i promotorów produktów naturalnych i ECO.	www.life-expo.ru/eng
27.05.- 29.05.2010	BioFach China	Shanghai, Chiny	BioFach Chiny są przede wszystkim targami dla handlowców.	www.biofach-china.com
17.07.- 18.07.2010	Oekologika	Blaubeuren, Niemcy	Targi specjalistyczne i konsumenckie w dziedzinie eko, zdrowie, żywność, ochrona środowiska, czysta energia, wydajne zarządzanie środowiskiem i naszą przyszłością.	www.oekologika.com

Czy podobał się Państwu nasz biuletyn informacyjny?

Jeśli tak, to proszę poinformować o nim swoich znajomych lub kolegów.

Jeśli biuletyn Informacyjny został Państwu przesłany przez kogoś innego, a chciałby Pan/Pani otrzymywać go bezpośrednio od nas, proszę napisać do nas krótki email: 'Subscribe EkoConnect Information Letter' redaktion@ekoconnect.org.

Jeśli nie chce Pan/Pani otrzymywać Biuletynu Informacyjnego dłużej, proszę napisać do nas krótki e-mail i wpisać w rubryce 'temat': 'Unsubscribe EkoConnect Information Letter'.

Pozdrowienia,

Redakcja

Avalon to międzynarodowa działalność non profit w Holandii, która wspiera aktywnie rolnictwo ekologiczne.

Avalon pomaga gminom wiejskim w rejonie środkowo i wschodnio europejskim i ponadto przy wprowadzeniu trwałego społeczeństwa wiejskiego. W ten sposób pomagamy naturze i środowisku, socjalnobytowym warunkom i lokalnej gospodarce, zawsze w bliskiej współpracy z lokalnymi organizacjami takimi jak gminy, rolnicy, urzędy itd.

Sieć Avalonu

Jednym z najważniejszych naszych celów jest organizacje, rządy, uniwersytety i ekspertów połączyć za pomocą informacji i dyskusji na temat rolnictwa ekologicznego i ochrony środowiska. Wiedza i organizacja produkcyjna jak również sieć rynkowa i rozwój odgrywają ważną rolę w programach polityki rolnej i proekologicznej. Do czynności tych należą seminaria, edukacja zakładów prowadzących naukę zawodu i prezentację, rozwinięcie instytucji i zintensyfikowanie projektów.

Przez połączenie wszystkich uczestników powstanie jedna sieć z ponad 150-oma aktorami w zakresie rolnictwa ekologicznego, ochrony środowiska, różnorodności biologicznej i długotrwałego rozwoju tego obszaru. Sieć ta połączy ludzi, którzy aktywnie ze sobą pracują przy projektach Avalonu wspólnie z ekspertami na europejskim i międzynarodowym poziomie. Avalon wspiera tę sieć za pomocą komunikacji i wprowadzenia wyposażenia do polepszenia edukacji.

Członkostwo

Chcą Państwo zostać członkiem sieci? Prosimy o wypełnienie formularza meldunkowego na naszej stronie internetowej (www.avalon.nl/Netz). Należą Państwo już do naszej sieci? Zatem zaproszcie Państwo współpracowników, przyjaciół lub inne lobby, aby zostali członkami naszej sieci.

EkoConnect jest organizacją non profit z siedzibą w Niemczech, która wspiera wymianę informacji, wiedzy i doświadczenia w dziedzinie rolnictwa ekologicznego. Organizacja ta służy jako sieć dla osób i organizacji, które uczestniczą w bio-sektorze Europy zachodniej i wschodniej, aby umożliwić im spotkanie i współdziałanie ze sobą.

Najważniejsze jest wsparcie takich działań, które są za długotrwałym rozwojem rolnictwa ekologicznego w Europie środkowej i wschodniej, jak i za połączeniem uczestników oraz za udostępnieniem ekologicznie wytworzonej żywności. Zatem EkoConnect pełni funkcję głównego źródła informacji, służy pomocą przy realizacji spotkań, wymiany doświadczeniem i dalszej edukacji. Oprócz tego wspiera prywatne i publiczne instytucje przy wprowadzeniu struktur rolnictwa ekologicznego. Rada specjalistyczna służy EkoConnect'owi radą w sprawach treści i w strategicznych pytaniach.

Członkostwo

Do członków EkoConnect należą eksperci i organizacje z całej Europy z długoletnim doświadczeniem w zmianie ekologicznych struktur rolnictwa, ale też osoby, które interesuje nauka i wsparcie eko-idei. Mogą Państwo wesprzeć naszą pracę, jeśli zapiszą się Państwo jako członek finansujący lub zwyczajny do naszej sieci. Prosimy o wypełnienie formularza meldunkowego na naszej stronie internetowej (<http://www.ekoconnect.org/membership.html>). Należą Państwo już do naszej sieci? Zatem zaproszcie Państwo współpracowników, przyjaciół lub inne lobby, aby zostali członkami EkoConnect.